

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY WOLA KRZYSZTOPORSKA
na lata 2009 - 2013
za lata 2011 - 2012**

**Raport opracowany na zlecenie Gminy
Wola Krzysztoporska
przez firmę Meritum Competence Krzysztof Pietrzak**

Skład zespołu:

- Krzysztof Pietrzak
- Krzysztof Łozak

Warszawa, kwiecień 2014

Spis treści:

1. Wprowadzenie	6
2. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013.....	6
3. Ocena stopnia realizacji działań określonych w Programie Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 w okresie sprawozdawczym 2011-2012	6
4. Zadania zrealizowane w okresie sprawozdawczym 2011-2012.....	9
5. Finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska w okresie sprawozdawczym	11
6. Podsumowanie i wnioski.....	11

1. Wprowadzenie

Podstawą prawną do przygotowania Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska (POŚ) Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 jest art. 18 ust 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym Prezydent/Burmistrz/Wójt gminy co dwa lata przedkłada Radzie gminy Raport z wykonania Programu.

Ze względu na brak dokładnych wytycznych w zakresie struktury Raportu ustalanych z ramienia Ministerstwa Środowiska, układ niniejszego raportu został zaproponowany przez Wykonawcę.

Niniejszy Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 obejmuje okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2012 roku.

2. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013

Program Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 określa wskaźniki monitoringu dla tego programu. Dla wskaźników zostały wyznaczone także „mierniki realizacji zadań” programu – są to dane szczegółowe odnoszące się do wartości mierzalnych stanu środowiska (np. lesistość gminy) oraz stanu infrastruktury technicznej (np. długość czynnej sieci kanalizacyjnej). Listę „mierników realizacji zadań” zamieszczono w rozdziale dotyczącym oceny stopnia realizacji działań.

3. Ocena stopnia realizacji działań określonych w Programie Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 w okresie sprawozdawczym 2011-2012

Program Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 definiuje metodykę na której powinna oprzeć się ocena stopnia realizacji POŚ. Polega ona na zestawieniu „mierników realizacji zadań”, które POŚ określa jako „realizacyjną formę wskaźników monitoringu” oraz ustaleniu czy i jakim zmianom uległ dany „miernik”. Zostanie sprawdzone czy komponent stanu środowiska lub infrastruktury technicznej określony „miernikiem” uległ poprawie, pozostał bez zmian czy uległ pogorszeniu i na tej podstawie zostanie określony stan realizacji programu.

Kolumna „zmiana stanu” w tabeli 1 zawiera stwierdzenia gdzie:

↗	oznacza wzrost ilości jednostek miernika
↘	oznacza spadek ilości jednostek miernika
↔	oznacza brak zmiany w ilości jednostek miernika

Kolumna „ocena zmiany” w tabeli 1 zawiera dane określające, gdzie:

+	oznacza pozytywną zmianę w środowisku
-	oznacza negatywną zmianę w środowisku
=	oznacza brak zmiany w środowisku lub neutralną zmianę

Tabela 1. Lista „mierników” i definiowany przez nie stan środowiska w latach 2011-2012.

Lp	Miernik realizacji	Jednostka	Zmiana stanu	Ocena zmiany
1	liczba chronionych i zagrożonych gat. fauny i flory	stanowisko	↔	=
2	udział pow. Obszarów chronionych w ogólnej pow. gminy	%	↔	=
3	powierzchnia nowych obszarów chronionego krajobrazu	ha	↔	=
4	powierzchnia nowych użytków ekolog.	ha	↔	=
5	liczba nowych pomników przyrody	Szt.	↔	=
6	lesistość gminy	%	↘	-
7	powierzchnia gruntów zalesionych i zadrzew.	ha	↘	-
8	długość czynnej sieci rozdzielczej	km	↗	+
9	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	↗	+
10	woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	↗	+
11	ludność korzystająca z sieci wodociągowej w gminie	osoba	↗	+
12	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	↗	+
13	długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	↗	+
14	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	↗	+
15	ścieki odprowadzone	dam3	↗	+
16	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	↗	+
17	zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	↗	-
18	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	dam3/rok	↗	-

Lp	Miernik realizacji	Jednostka	Zmiana stanu	Ocena zmiany
19	zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam3/rok	↗	-
20	jakość wód podziemnych	klasy	↗	+
21	jakość wód powierzchniowych	klasy	↔	=
22	ilość oczyszczalni mechanicznych	obiekt	↔	=
23	ilość oczyszczalni biologicznych	obiekt	↔	=
24	ilość oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów	obiekt	↔	=
25	ilość ścieków oczyszczonych odprowadzanych ogółem	dam3/rok	↗	+
26	ilość ścieków oczyszczanych mechanicznie	dam3/rok	↔	=
27	ilość ścieków oczyszczanych biologicznie	dam3/rok	↗	+
28	ilość ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3/rok	↔	=
29	ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ogółem	osoba	↗	+
30	ludność obsługiwana przez oczyszczalnie mechaniczne	osoba	↔	=
31	ludność obsługiwana przez oczyszczalnie biologiczne	osoba	↗	+
32	ludność obsługiwana przez oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	↔	=
33	osady wytworzone w ciągu roku ogółem	T	↗	=
34	osady wytworzone w ciągu roku stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	T	↘	=
35	osady wytworzone w ciągu roku składowane razem	T	↔	=
36	osady wytworzone w ciągu roku magazynowane czasowo	T	↔	=
37	ilość BZT5 w ściekach oczyszczonych	Mg O2/l	↘	+
38	ilość ChZT w ściekach oczyszczonych	Mg O2/l	↘	+
39	wielkość emitowanych zanieczyszczeń SO2, NO2	Mg/rok	↔	=
40	ilość odbiorców korzystających z sieci gazowej	os	↗	+
41	ilość przyłączy urządzeń gazowych	szt.	↔	=
42	ilość odbiorców ogrzewających mieszkania gazem	os	↗	+
43	udział kwaśnych gleb w ogólnej powierzchni powiatu	%	↘	+
44	powierzchnia gruntów zakrzaczonych i zadrzewionych	ha	↔	=
45	powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji	ha	↔	=
46	długość wybudowanych ekranów akustycznych	m	↗	+

Lp	Miernik realizacji	Jednostka	Zmiana stanu	Ocena zmiany
47	długość zmodernizowanych dróg	m	↗	+
48	długość nowowybudowanych dróg	m	↗	+
49	liczba punktów monitoringu hałasu, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu	szt.	↔	=
50	długość ścieżek rowerowych	m	↗	+

Podsumowanie wyników realizacji POŚ według „mierników”:

- Suma wszystkich ocenionych mierników = 50
- Suma mierników obrazujących zmianę pozytywną = 23
- Suma mierników obrazujących zmianę negatywną = 5
- Suma mierników obrazujących zmianę neutralną = 22

4. Zadania zrealizowane w okresie sprawozdawczym 2011-2012

Zadania z zakresu ochrony środowiska oraz związane z ochroną środowiska zrealizowane lub realizowane w Gminie Wola Krzysztoporska w okresie sprawozdawczym 2011-2012 (według danych Urzędu Gminy Wola Krzysztoporska) zostały wylistowane w tabeli 2.

Tabela 2. Wykonane zadania z zakresu ochrony środowiska w Gminie Wola Krzysztoporska w okresie sprawozdawczym 2011-2012.

	Lp.	Zadania w roku sprawozdawczym
2011	1	Poprawa stanu infrastruktury drogowej w Gminie Wola Krzysztoporska
	2	Wykonanie projektów budowy dróg w miejscowościach Wola Krzysztoporska i Bujny
	3	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych Kacprów-Kamienna
	4	Budowa nowoczesnego centrum edukacyjno-sportowego w miejscowości Bujny
	5	Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez budowę nowoczesnego wielofunkcyjnego kompleksu oświatowego w miejscowości Gomulin
	6	Budowa kompleksowego systemu oczyszczania i odprowadzania ścieków dla Gminy Wola Krzysztoporska: oczyszczalnia ścieków, kanalizacja sanitarna i kanalizacja deszczowa w Woli Krzysztoporskiej; kanalizacja sanitarna w miejscowościach Siomki, Krzyżanów i Głina
	7	Budowa wodociągu Siomki – Wola Krzysztoporska ul. Spacerowa
	8	Budowa wodociągu Siomki ul. Sportowa i Leśna

Lp.	Zadania w roku sprawozdawczym	
9	Zakup sieci wodociągowej Rokszyce II	
10	Zakup rejestratora przepływu wody	
11	Modernizacja stacji uzdatniania wody	
12	Podłączanie budynków mieszkalnych do zbiorczych sieci wodociągowych	
13	Podłączanie budynków mieszkalnych do zbiorczych sieci kanalizacyjnych	
14	Wywóz odpadów do punktów selektywnej zbiórki ustawionych na terenie gminy Wola Krzysztoperska	
15	Zbiórka odpadów wielkogabarytowych	
16	Pielęgnacja drzew	
17	Nasadzenia nowych drzew	
18	Dotacja dla Związku Spółek Wodnych na czyszczenie rowów	
19	Modernizacja ujęcia wody w Jeżowie	
20	Rewitalizacja centrum miejscowości Bogdanów	
2012	1	Poprawa stanu infrastruktury drogowej w Gminie Wola Krzysztoperska
	2	Zakup i montaż mierników poboru ciepła
	3	Budowa przepustu w drodze w Majkowie Dużym
	4	Rewitalizacja centrum miejscowości Bogdanów
	5	Budowa drogi w miejscowości Oprzędów – projekt
	6	Budowa drogi Pawłów-Poraj – projekt
	7	Budowa dróg w miejscowościach Wola Krzysztoperska i Bujny – projekt
	8	Budowa nowoczesnego centrum edukacyjno-sportowego w miejscowości Bujny
	9	Budowa wodociągu Bujny
	10	Budowa wodociągu Krężna
	11	Budowa wodociągu Mąkolice
	12	Budowa wodociągu Siomki ul. Spacerowa
	13	Budowa kompleksowego systemu oczyszczania i odprowadzania ścieków dla Gminy Wola Krzysztoperska – kontynuacja: oczyszczalnia ścieków, kanalizacja sanitarna i kanalizacja deszczowa w Woli Krzysztoperskiej; kanalizacja sanitarna w miejscowości Siomki, Krzyżanów i Glina
	14	Zakup pompy głębinowej z sinikiem
	15	Zakup odcinka wodociągu w miejscowości Parzniewice
	16	Budowa obwodów oświetlenia ulicznego
	17	Podłączanie budynków mieszkalnych do zbiorczych sieci wodociągowych
	18	Podłączanie budynków mieszkalnych do zbiorczych sieci kanalizacyjnych
	19	Wywóz odpadów do punktów selektywnej zbiórki ustawionych na terenie gminy Wola Krzysztoperska
	20	Zbiórka odpadów wielkogabarytowych
	21	Pielęgnacja drzew
	22	Nasadzenia nowych drzew
	23	Dotacja dla Związku Spółek Wodnych na czyszczenie rowów

5. Finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska w okresie sprawozdawczym

Zadania wymienione w Programie Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 w okresie sprawozdawczym 2011-2012 były finansowane ze środków: własnych gminy, WFOŚiGW w Łodzi oraz Funduszy UE.

6. Podsumowanie i wnioski

Monitoring wdrażania Programu Ochrony Środowiska ma na celu ciągłą kontrolę postępu realizacji zadań przewidzianych w Programie w czasie jego obowiązywania. W Programie Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 zostały określone wskaźniki monitoringu realizacji programu w postaci „mierników”. Analiza „mierników” wykazała poprawę stanu środowiska na terenie gminy w większości ocenionych aspektów. Najwięcej mierników wykazało pozytywną zmianę w środowisku, nieco mniej brak zmiany lub zmianę neutralną a najmniej mierników wykazało zmianę negatywną.

Wyniki kontroli przeprowadzonej przez Departament Środowiska Najwyższej Izby Kontroli (NIK) o numerze: P/10/113, pn. „Zarządzanie środowiskiem w gminach” wykazały szereg negatywnych tendencji związanych z nieprawidłowym wprowadzaniem Programów Ochrony Środowiska. Między innymi były to:

1. Uchwalane Programy Ochrony Środowiska mające stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem w większości przypadków nie spełniały tej roli.
2. Ponad połowa programów została uchwalona na nieprawidłowy okres obowiązywania.
3. Dwie-trzecie programów nie zostało zaktualizowanych pomimo upływu ich okresu obowiązywania.
4. Aktualizacje planów jeśli były przeprowadzane, uchwalane były wiele miesięcy po upływie ustalonego w programie okresu obowiązywania, co w znacznym stopniu utrudniało lub nawet uniemożliwiało terminowe wdrożenie zadań przewidzianych w nowych programach do realizacji.
5. Prawie połowa programów nie miała określonych mierników realizacji poszczególnych zadań lub zostały one sformułowane w sposób uniemożliwiający określenie postępu realizacji tych zadań.
6. Podobnie zadania koordynowane nie miały wyznaczonych wskaźników monitoringu, co czyniło je niemożliwymi do oceny pod kątem wykonalności.

Program Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 podlega pod powyższe punkty: 2 i 6 (w punkcie 6. chodzi o brak podziału na zadania własne i koordynowane).

WNIOSKI:

Na podstawie analizy określonych w Programie „mierników” stwierdzono, że stan środowiska w gminie Wola Krzysztoporska ulega poprawie. Ekstrapolując ten wynik na wykonanie zaplanowanych w POŚ zadań można stwierdzić, że realizacja Programu Ochrony Środowiska Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2009-2013 przyczyniła się do poprawy stanu środowiska na obszarze gminy.

Powinny zostać wyznaczone zadania własne gminy i osobno zadania koordynowane, które gmina realizuje wspólnie z innymi podmiotami lub które tylko są realizowane na terenie administrowanym przez gminę ale bez jej czynnego udziału.

Zadania te powinny mieć określony termin realizacji na cztery lata (okres obowiązywania POŚ - zadania krótkoterminowe) lub na osiem lat (okres obowiązywania POŚ wraz z okresem przewidywanej perspektywy długoterminowej – zadania długoterminowe).

Należy poprawić system monitoringu realizacji zadań. Konieczne jest wyznaczenie jednolitego systemu jednoznacznych i łatwych do określenia wskaźników. System ten musi obejmować przede wszystkim zadania własne gminy. Dodatkowo konieczne jest wyznaczenie wskaźników realizacji dla zadań koordynowanych.

Proponuje się rozpatrzenie możliwości finansowania wyznaczanych w POŚ zadań na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego, co w znaczący sposób mogłoby zwiększyć pulę możliwych źródeł funduszy przeznaczanych na ochronę środowiska.

